

ÅNDELIG BRÜNNFØRGIFTNING.

Det er to klasser av landsforrædere som står i en særstilling, de som har innflytelse på rettsapparatet, og de som har tatt hånd om pressen. I et samfunn som det norske, har lov og rett fra umiddelbare tider vært utalte generasjoners umistelige verdi, grunnlaget for alt samfunnsliv her i landet. I ly av lov og rett har det norske folk bygget opp sine livsvilkår, sine institusjoner og skapt den relative trygghet og folkefrokke som rådde her i landet før 1940. De menn som har lært seg til arbeidet for å nedbryte lov og rett i Norge har valgt forvirringens linje. I en ubehagelig følelse av det norske folks klare rettsinnstilling har de valgt å forfuske lovgivningen for å skape en tilsynelatende hjemmel for all ulovligheten. De fabrikerer lover med den såkalte grunnlovspreambul (med et fra fransk lånt ord som betyr unntak fra grunnlovens bestemmelse) og som opphever den personlige sikkerhet, forretningsrett, underminerer våre institusjoner og skaper almen usikkerhet og ulikhet for loven. Hovedansvarlige for disse utålelige tilstander er justisminister Sverre Riisnæs og politiminister Jonas Lie, og "høyesterett" med dommer Mohr i spissen, som gjennom betenkninger har "entatt" at ulovligheten er lovlig. Men også mindre støttespillere som byrettsjustitiarius Helliksen byfogd Christie og andre som i domstol og administrasjon medvirker til ulovligheten og gir den midlertidig rettskraft gjennommer hjemmed stitt medensvar: dette kjerpeforræderi mot det norske folks rettsinnstilling, kultur og moral.

Løkefene i pressen gjør også hva de kan for å nedbryte sensen for rett, men nedbrytningen av sannhet er deres spesialforråde. Også de har en dunkel anelse om at det norske folks sannhetskjærighet er stor og at det gjelder om å gå forsiktig til verks. Så velger de de halve sannhetens vei, fortellser av de viktigste opplysninger, forvrengning og forfuskning av sannheten, hva er verre enn loddrett løgn. Det kan til nød gå an når de opptrer åpent under navn, som f.eks. "Fritt Folk". Ingen som leser den avis vet at de får annet enn hva enhver måtte vente. Ansvar er ganske åpenbar for dem som har lært seg å låne til å forgyfte aviser som tyske bajonetter har brakt i deres makt. I ly av en gjennom år opparbeidet tillit hos abonnentene har de ivrig tatt fatt på å disse å forvirre deres dømmekraft og evne til å handle rett og riktig. Den del av den gamle presse som ennå utkommer med "Aftenposten" i spissen arbeider trått på å øke all krigens elendighet på åndelige og moralske områder. I et utvalg av halv sannheter og forvrengninger søker de å hisse land mot by, befolkningsgrupper og klasser mot hverandre, forbitre og forgifte vårt forhold til vennlig sinnende fremmede stater. At man neipe når sin hensikt er en sak for seg og gjør ikke deres ansvar for denne åndelige brünnforgiftning mindre. Ingen hederlig kulturstat kan tåle slik illgjerning uten å straffe den alvorlig. I Frøekrike har det i høst vært åndel prosesser mot "samarbeidsjournalister". Vi nevner endel av dem: Suarez (dødsdømt), Stéphane Lauzanne (20 års straffearbeid), Puysegur (dødsdømt), Claude Meubourquet (livsvarlig straffearbeid). De norske presseløkefene har ennå til, hvis de ønsker det, til å få skjæpet den straff som venter dem.

DE NORSKE TROPPER I ENGLAND.

Ellers meget velunderrettede diplomatiske kretser i London bekrefter at Russland har uttalt ønske om at norske tropper helt skal overta garnisoner i Norge og alle andre militære oppgaver i Nord-Norge. Den vest-allierte overkommando har imidlertid ikke kunnet imøtekomme denne russiske anmodning. Det framholdes at hele spørsmålet er et rent militært "prioritets-spørsmål". Russerne har i Nord-Norge satt inn høyt kvalifiserte spesialtropper, som de nå har bruk for andre steder. Men for overkommandos utgangspunkt står ennå en invasjon i Syd-Norge tilbake som en "allfall teoretisk mulighet og til en

slik operasjon har man selvfølgelig bruk for de norske spesialtropper. Av denne grunn kan den ikke gi fra seg de norske tropper i England. Fra offisielt norsk hold kommer det ingen uttalelser; korrektheten hverken bekreftes eller benektes. Det framholdes at den norske militærledelse kanskje ikke har noe imot å flytte enkelte forband til Nord-Norge, men i engelske militærkretser framheves det, at det er naturlig at overkommandoen ikke kan gi slipp på de norske hær-enheter, som nesten utelukkende består av ytterst vel utdannede spesialister. De anses som overordentlig verdifulle som del av en alliert invasjonssarmé i Syd-Norge. Hertil kommer deres lokale kjennskap. Den allierte overkommando gjør ikke gjeldende noen prioritet til de norske polititropper i Sverige.

I London venter man med stor interesse utviklingen av spørsmålet, og det har vært diskusjon om invasjonspørsmålene. Uktet spørsmålet er et rent militært prioritets-spørsmål og ikke har politiske innslag understreker det ettertrykkeligere enn noe annet at Russland bare har til hensikt å drive tyskerne ut av Norge og at de ikke har krav av noe slag på Nord-Norge. Mere effektivt kunne den tyske propaganda ikke demonteres.

NORGES NYTT.

Under hindens forsøk på å stjele klar fra sportsungdommen i Tryvanns-kleiva første søndag i januar gikk en vanlig hirdmann på en gutt for å få skjæret hans. Guttet nektet å gi ham det og hirdmannen trakk sin revolver også: Gi meg skjæret, jeg teller til tre og så skyter jeg. Bare skyt, sa gutten, og holdt krampaktig på skjæret. En, sa han, og strakk hånden ut etter skjæret. 2, sa han, og tilføyte nå gir du meg vel skjæret. Men nei, gutten holdt på det. 2.5, sa hirdmannen, det er mitt fulle alvor. Så forsøkte hirdmannen seg for siste gang: 2.9. Men det hjalp heller ikke. Og så kom tre og med det smellet av en trepropp. Men den som ikke fikk skjæret var hirdmannen. --

På Oppegård innfant det seg forleden et tre styrker tysk politi. De hadde peilet inne en radiosender og etter å ha undersøkt forskjellige hus kom de endelig fram til det rette som eies av et ektepar. De skjøt istykker låsen til inngangsdøren og trengte inn i huset hvor de fant to menn. Det ektepar som eide huset kom seg derfor under. --

To tyske offiserer kjørte forleden ihjel en 8 års gutt i Kirkeveien. For å bote på ulykken ble guttens far som hadde sittet to år på Grini sluppet fri. Guttet var hans eneste barn. --

Villstrøkene på Oslo vestkant hjemsøkes for tiden av tre NS gangstere som opptrer som prispolitier. De tvinger seg inn i husene, trekker revolver og truer til seg både penger, verdisaker, mat og drikke. De holder bil og går i uniform. --

Damene på liggens Thorsens stiftelse jages med kort varsel ut av sine leiligheter og Gestapo flytter inn. --

Nazipolitiet i Bergen hadde nyttårsafton en privat fyllefest på politistasjonen der. --

I utplukkingen av borgervakter i Bergen er politiet kommet i skade for å innkalle personer som i flere år har sittet i tyske fengsler eller konsentrasjonsleir o.l. Folk over 70 innkalles stadig. En 90 åring ble etter å være innkalt, fritatt. --

For en tid siden meldte tyskerne at 4 allierte fly var skutt ned under flyangrep ved Lervik. Øyenvitner beretter at alle fly fortsatte etter angrepet. --

Det meldes fra Bergen at kullmangel gjør seg gjeldende for rutebåtene og en venter drastiske innskrenkninger i trafikken i nærmeste fremtid. --

Rikskommisariatet flytter i disse dager ut av sine lokaler i Stortinget, samtidig bebudes det at det den 1. februar skal foregå en statsakt. Det går rykter om en forandring i Quisling-Norges forhold til Tyskland. Det påstås til og med at Torbrøven skal fretre sin stilling allerede den 1. februar, og at Quisling-Norge da skal bli "fritt" og delta aktivt i kampen på Tysklands side. -

Det ventes enda strengere innskrenkninger i persontrafikken ved Norges Statsbaner. Ved årsskiftet hadde jernbanene kull til en måneds drift, men har senere fått overlatt en del tyske kull-lagre. Disse hjelper imidlertid bare en kort tid, og det er sansynlig at så å si all persontrafikk vil stoppe. -

I høst inntraff en eksplosjon ved Trondhjemsveien 20. Det ble da påstått at vedkommende forretning var et rezirode. Dette er ikke riktig. -

Tirsdag kl. 15.20 inntraff det en kraftig eksplosjon i et stort bensin-lager i Schwensengate. Det utbrøt en voldsom brand. Tyskerne oppbevarte her store lagre med brennstoff som var under meget streng bevoktning dag og natt.

Råvaremengden begynner å gjøre seg gjeldende særlig på Vestlandet og Det Norske Sinkkompani Odda, som beskjeftiger ca. 700 mann med innstille driften den 15. januar. Odda Smøteverk, som beskjeftiger ca. 500 mann, har råvare til 1. februar. Fra Kristiansand meldes at Fiska Verk som fremstiller ferrosilizium for tyskerne, må innstille driften i næraste framtid på grunn av råvaremangel. Den store nikkel-fabrikken Falun Bridge har fått redusere driften vesentlig og ventes nå som helst å måtte innstille helt. -

Hundrevis av russiske krigsfanger har i den senere tid drept med omfattende planeringsarbeider på avsatsen i fjellene mellom Høgra og Mørkeren i Trøndelag. Jernbanen til Storlien og veien østover til Kopparå ved svensk-grensen går gjennom disse strøk. Men antallet planeringsarbeidene er forberedelser for opprettelsen av tyske artilleristillinger langs jernbanen og veien mot grensen. -

Nettstrøken mellom Stavanger og Bergen opprettholdes nå av to skip: -

Det gamle forlengst utransjerte "Gunn" og "Stavanger", med avgang annen hver dag fra henholdsvis Bergen og Stavanger. Fartstiden mellom disse byer er 30 timer mot normalt 10. I det siste er skipene tvunget til å gå i konvoj og farten blir dermed enda usikrere og mere uregelmessig. Mellom Bergen og Oslo er nå bare skipene "Bergen" og "Oslo" og den lille "Austri" i fart. Ruten tar uker. Ja det har endog hendt at ruten Oslo - Bergen har tatt over en måned. Sunday Times flymidlens medarbeider skriver: Et av de vanskeligste områder for de britiske fly er de norske farvann hvor tysk sjøfart pågår like innunder kysten. Mosquitofly og Beaufighterplan angriper fartøyene og deres eskorter. Ennå finnes der 16 - 18 tyske divisjoner i Norge. Noen av dem skulle en tro trenge ved Tysklands grenser. Men forstyrrelsene i sjøfarten mellom Norge og Tyskland har minsket nordmennens bevegelser slik at i høyden en divisjon pr. måned kan fraktes ned til Tyskland. Retrettveiene er delvis avskåret og etter som den også tjener som tilførselsvei for divisjonene ved Rhinen kan det britiske flys distansevirksomhet ansees som et ledd i kampen mot fiendens forbindelseslinjer til slagmarken. -

NYHETENE TIRSDAG.

Østfronten. Den russiske kjerneoffensiv pågår på 11. døgnet og den ene seiersrapport mer sensasjonell en den annen kommer fra Moskva. Hvis tyskerne et dydelikk trodde et de betraktelig forlengede russiske forbindelseslinjer skulle bremse den gigantiske vintoroffensiv, har de tydeligvis tatt helt feil. Det ser ut til at den tyske øverstbefalende i Ø, general Guderian, er i ferd med fullstendig å miste kontrollen over fronten. Rikstyske provinser som skulle forsvares til siste mann og patron erobras hurtig, og truslen mot Berlin øker. Svenske aviser melder at evakueringen av Berlin er begynt. Masseevakuering av Berlins befolkning begynner så snart de offisielle og halv-offisielle organisasjoner og partiorganisasjonene er kommet av sted, og forutsatt det finnes transportmuligheter. Den russiske offensiv har størst fart over de sneedekte sletter i Vest-Polen fraen tyskogrensen og Oder. Marskalk Sjukov rykker fram på bred front mellom Poznan og Bromberg. Han har tilbake lagt halvparten av veien mellom Varsjawa og Berlin. Industribyen Gnesen ble tatt mandag. Den ligger 30 km NØ for Posen (Poznan), og i en avstand av ca. 270 km fra Berlin. Marskalk Stalin meldte i en dagsordre tirsdag-et Bromberg var inntatt. Tak Sjukovs framstøtte angreppsspisser er byene Inowroclaw, Argenau, Alexandrov og Delizyn tatt. Framstøtet fra Bromberg mot Danzig truer med å dele østfronten i to isolerte halvdelar. Ved siden av

Schlesia og Øst-Preussen er også Pomern i den direkte trusselen ved den russiske lynoffensiv. If fra marskalk Sjukov, i Syd- og Vest-Øst-Preussen rykker marskalk Rokossovski fram i Øst-berga. Han er først med på Kolonstein, og avskar derved jernbanen mellom Øst-Preussen og Berlin, som også er avskåret ved Gnesen og Inowroclaw. Han har inntatt Tannenberg og Heidenburg. V for Allenstein har Rokossovski inntatt Osterode og Deutsch Eylau. De siste ligger ca. 10 mil fra Danzig, som nå holder på å fanges i en stor knipetang. Russene står allerede i hjertet av Øst-Preussen, og de tyske styrker tenar mot Ø, som ansås til ca. 30 divisjoner, holder på å fanges i en kjernepotte. Deres eneste retrettvei er over Elbing Ø for Danzig. Tyskerne har sprengt alle jerninger ved De masuriske sjøer, men har ikke oppnådd å stoppe den russiske Tsjerven. If fra Rokossovski har general Tsjernikovski sprengt porten foran Königsberg ved inntagelsen av Insterburg. Russiske panserstyrker som rykker fram V for Tilsit står 5 mil fra Königsberg. Halvparten av Øst-Preussen er nå på russernes hender. Russene har ryddet store områder mellom Tilsit og Kirsches Haff. If fra marskalk Sjukov, i Syd-Polen, rykker marskalk Konjev fram. Etter inntagelsen av Lodz har russerne rykket inn i Zauska Wola. Det meldes at Lodz ble tatt så hurtig at tyskerne ikke rakk å sette sprengningene i verk. Den meget vordifulle tekstilindustri er derved rett, og dette vil ha stor betydning for Polens gjenoppbygging. Marskalk Konjev har brutt gjennom tyskenes første forsvarslinje Ø for Oder på 5 punkter. Voldsomme kamper nærer i trektene ved Gross-Strelitz, hvor russerne forsøker å angri Opplen fra S. Fortroppen står fra 25 - 50 km fra Gnesen. If fra Opplen står russerne bare 8 km fra Oder, som er den siste naturlige barrieren på veien inn til hjertet av Tyskland. Framrykningen skjer så hurtig at russerne i stor utstrekning kan spare sine egne forsyninger og bruke de forsyninger tyskerne etterlater. Mandag ble det meldt at den tyske motstand i dette avsnitt var blitt hårdere, men intet ble nevnt på dette tirsdag. - Kampene i de store kull-gruve-distriktene i Schlesia har medført at det er utstedt en rekke nødsforordninger i Tyskland. Gass er stengt for alle unntatt dem som ikke har annet å jobbe med. Oppvarming med elektrisitet er forbudt. - All kornespondanse utenlys er forbudt. Himler er sendt til østfronten med utstrakte fullmakter. - Tidningenes Telegrambyrå meldes fra Oslo at general Rändl er forflyttet til østfronten for å overta kommandoen over en arme bergtatt Vestfronten. Det tyske tilbaketog i Ardennene fortsetter fra Houffalize til Diekirch. Allierte fly angrep mandag troppesamlinger på flekt. Over 1.000 biler ble ødelagt og ca 1.100 skadet. Jernbanelinjen fra fronten ble skåret over på 5 steder. 700 jernbanevagnar og 40 lokomotiver ble ødelagt. Det må ha vært tvungne grunner som har fått von Rundstedt til å gjennomføre en vofftransport i dagslys. Tyskenes tilbaketog fortsetter tirsdag. Baktroppene ved St. Vith gjorde kraftig motstand. Tyskerne satte inn Tanks, men amerikane er rykket nærmere mot byen, og en kornespondent melder at patrulje er rykket inn i byen. I Nederland er et tysk angrep i nærheten av Meijwegen slått tilbake. - I Alsace har tyskerne bare drevet patruljevirkosmidel fra sitt brufeste ved Rhinen. - Franske styrker rydder forstøtene i Colmar, Osten. Kenya, på jernbanen til Mandala, 100 km V for byen, er okkupert av britiske tropper. - På Filippinene rykker amerikanerne videre mot Iloilo og står under 15 km fra den største flyplass. Den amerikanske flåte har på offensive taktor i 11 dager senket japanske skip på til sammen nesten en halv million tonn.

Det norske luftforsvar meldte 10. januar at norske jagers 21. desember fjor skjøt ned 16 fly. Nå meldes at en norsk spandron den 14. januar skjøt ned 7 tyske fly over en flyplass i Rhindistriktet. Et norsk mosquitofly fra kystkommandoen skjøt den 12. januar ned en Ju. 52.

Jugoslavia. Kong Peter har annødet statsministeren og regjeringen om å trekke seg tilbake. Han har erklært seg villig til å forhandle med tyskerne ikke gjennom statsministeren.

Frankrike. Universitetet i Sorbonne ble offisielt åpnet tirsdag. **Flyangrep.** Amerikanske bombefly angrep tirsdag skiftetimen i Houss. Natt til tirsdag angrep britiske bombefly anlegg for syntetisk olje i Duisburg, Gelsenkirchen og Hannover.

Denmark. Dansk Pressefjernste meddeler at i Odense har Gestapo forsøkt å finne en frihetskjemper. Da dette ikke lykkedes arresterte de hans hustru og to sønner på 8 og 2 år og en nyfødt datter. De to minste barn ble iusslatt neste dag. Den 8-årige gutt har vært utsatt for forlign alene.